

χος λόγον ποιείται. περί πέντε λαμπάδων ἐν συνθείᾳ οὐσῶν κατὰ τὸν γάμον, χωρὶς ὅμως νὰ ἀναφέρῃ ἐὰν αὐταὶ ἐφέροντο ὑπὸ τῆς συνοδείας ὅπως διαφωτίζωσι ταύτην, ἢ ἐὰν ἀνέπτοντο ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς νύμφης διαρκούσης τῆς τελετῆς τοῦ γάμου.

Ἄμα ἐφθانون εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νυμφίου τῆς ὁποίας ἡ θύρα ἐκοσμεῖτο ὑπὸ στεφάνων ἐκ φύλων δένδρων καὶ ἀνθέων, ἡ νύμφη ἠρπάζετο καὶ ἐφέρετο ὑπεράνω τοῦ κατωφλίου τῆς θύρας ὑπὸ φόβου, μήπως προσκρούσῃ τὸν πόδα καὶ οὕτω δώσῃ τόπον εἰς ἀπαίσιον τινὰ οἰωνόν. Πρότερον ὅμως ἐνέδουν τοὺς σταθμούς τῆς θύρας ὑπὸ ἐρίου καὶ ἤλειπον αὐτοὺς μετὰ λίπους καὶ πιμελῆς λύκου. Ὁ νυμφίος ὑπεδέχετο ταύτην καὶ τῇ προσέφερεν ἄλευρον καὶ ὕδωρ, ἐκ τῶν ὁποίων ὤφειλε νὰ γευθῇ. Ἦτο δὲ τοῦτο ἡ σύμβολον καθαρισμοῦ ἢ συμβολικὴ ἔκφρασις τοῦ ἀσπασμοῦ. Ἐχαιρέτα δὲ αὐτὸν ἡ νύμφη λέγουσα τὰς καθιερωμένας ταύτας λέξεις « ubi tu Caius ego Caia ». Ἀκολούθως αὕτη ἐκάθητο ἐπὶ τινος δέρματος ἀρνίου, ὅπου παρέδιδον εἰς αὐτὴν τὰς κλεῖς τῆς οἰκίας· δειπνον δὲ προσφερόμενον εἰς τε τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τοὺς τὴν συνοδείαν ἀποτελοῦντας. ἔδιδε πέρας συνήθως εἰς τὴν τελετὴν. Πολλοὶ συγγραφεῖς ποιοῦνται μνηεῖαν ἄσματος τινος δημοτικωτάτου **Talasis** ἢ **Talasio** καλουμένου καὶ ψαλλομένου κατὰ τὸν γάμον, ἀλλ' ἀγνοοῦμεν πότε ἐψάλλετο, ἐὰν δηλαδὴ τελουμένου τοῦ δεῖπνου, ἢ κατὰ τὴν πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ νυμφίου γινομένην πομπήν, ὅπερ καὶ πιθανώτερον.

Εὐχολον εἶναι νὰ φαντασθῇ ἕκαστος ὅτι τοιαύτη τις τελετὴ ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐκτελῇται χωρὶς νὰ διδῇ χώραν εἰς πολλοὺς χαριεντισμούς. Καὶ τῶνόντι ὁ Ὀβιδίος ὁμιλεῖ περὶ ἀσέμνων τινων ἄσμάτων τὰ ὅποια ἤκουε τις ψαλλόμενα πρὸ τῆς θύρας τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου. Μετὰ τὸ δεῖπνον ἡ νύμφη ὠδηγεῖτο εἰς τὴν νυμφικὴν κλίνην ὑπὸ κυριῶν, αἵτινες εἰς πρῶτον γάμον μόνον εἶχον ἔλθει. Ἡ κλίνη αὕτη τιθεμένη εἰς τὸν πρόδομον τῆς οἰκίας ἐκοσμεῖτο μεγαλοπρεπῶς, πληρουμένη ἀνθέων. Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ νυμφίος προσέφερεν ἐνίοτε εἰς τοὺς φίλους αὐτοῦ ἕτερον συμπόσιον **nepotia** καλούμενον· ἡ δὲ νύμφη, ἥτις κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν ἐλάμβανεν εἰς χεῖρας τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας, ἐτέλει θρησκευτικὰς τινὰς τελετάς, αἵτινες πιθανῶς ἦσαν θυσίαι εἰς τοὺς ἐφεστῖους Θεούς.

Ὁ κοινωνικὸς βίος ὁ μετὰ τοῦ ἀνδρὸς τῶν Ῥωμαίων γυναικῶν κατ' οὐδὲν ὁμοιάζε πρὸς ἐκείνον τῶν Ἑλλήνων. Εἶχον εἰς χεῖρας τὴν διεύθυνσιν

τῆς οἰκίας, ἀνέτρεφον τὰ τέκνα, ἐπηγρύπνουσαν πρὸς τιμὴν τῆς οἰκογενείας καὶ μετεῖχον τῆς αὐτῆς σχεδὸν τιμῆς καὶ ὑπολήψεως τῆς ἀποδοδομένης καὶ πρὸς τοὺς ἀνδρας. Ἀντὶ δὲ τῆς ἀπομονώσεως καὶ τοῦ περιορισμοῦ εἰς τὸν ὁποῖον ὑπεβάλλετο ἡ Ἑλληνὶς γυνή, τὸν ἀντικεινὸν ἡ Ῥωμαία οἰκοδόσποινα κατὰ τὸν χρυσοῦν τοῦλάχιστον αἰῶνα τῆς δημοκρατίας κατεῖχε τὸν πρόδομον, τουτέστι τὸ ἐπισημότερον μέρος τῆς οἰκίας.

ΤΟ ΕΜΦΥΤΟΝ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ.

Ο Κ. Βερσέλ ἐπιτυχὼν θέσιν ὑπολαχαγοῦ εἰς τὸ τάγμα τοῦ ἱππικοῦ τὸ ὁποῖον ἐστάθμευεν εἰς Μέτζ, ἦτο νέος πλούσιος, εὐειδὴς, πλήρης πνεύματος καὶ γενναϊότητος. Ἄγων δὲ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, εὗρίσκετο εἰς τὴν εὐτυχῇ ἐκείνην ἐποχὴν τῆς ζωῆς, καθ' ἣν ὅλαι αἱ ἐντυπώσεις τῆς φαντασίας γεννῶνται ἐκ τῆς καρδίας. Αἱ ἐπωμίδες, τὸ ξίφος τὸ ὁποῖον ἔλαμπεν εἰς τὸ πλευρόν του καὶ τὸ ὁποῖον ἐθεώρει ὡς τὸ ὄργανον τῆς δόξης του, ἡ ὠραία του στολὴ ἥτις ἀνεδείκνυε περισσότερον τὴν χάριν τοῦ ἀναστήματος καὶ τῆς μορφῆς του, ἐν γένει ὅλα τὰ ἐπακόλουθα τοῦ νέου σταδίου τὸ ὁποῖον ἠσπάσθη τὸν ἐπλήρου χαραῶς καὶ ἐλπίδος.

Ἄλλ' ἐπρεπε παρευθὺς ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ Μέτζ διὰ νὰ προσκολληθῇ εἰς τὸ τάγμα τοῦ ὁ πόλεμος ἐμελλε ν' ἀρχίσῃ καὶ ἴσως ὁ Βερσέλ ἔδιδε τελευταῖον ἀποχωρητισμὸν εἰς τὴν φιλάτην του Ἑρνεστίνην, τὴν ὁποῖαν ἡγάπα περισσότερον τῆς δόξης καὶ τῆς ζωῆς, ὅσον σχεδὸν αὐτὴν τὴν τιμὴν του.

Ἡ Ἑρνεστίνη ἔζη ἀπὸ τινων μνηῶν εἰς Χαλὸν μετὰ τῆς Κυρίας δὲ Βαρβίλ, μητρὸς τῆς. Αἱ δύο αὗται Κυρίαι, συμπαθητικαὶ διὰ τὰς ἀρετάς των, ἦσαν ἐπίσης καὶ διὰ τὴν θέσιν των, ἥτις δὲν ἦτο εὐτυχής. Εἰς μόνον ὑπηρέτης πολὺ γέρων ἐφρόντιζε διὰ τὴν μετρίαν θεραπείαν καὶ νομίζω ὅτι ἡ Ἑρνεστίνη ἐκέντα ἐν τῷ κρυπτῷ διὰ νὰ προμηθεύσῃ εἰς τὴν μητέρα τῆς τινὰς τῶν ἀπολαύσεων ἐκείνων, αἵτινες μᾶς ἐδόθησαν μὲν κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τῆς πολυτελείας, κατήντησαν ὅμως μετὰ ταῦτα τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης.

Ὁ Βερσέλ ἰδὼν τὴν Ἑρνεστίνην δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑπερνικήσῃ ἔρωτα, ὅστις τῷ ἐπαρουσιάζετο ὑπὸ τὸ σχῆμα ἀξιεράστου καὶ θελκτικωτάτης ἀρετῆς, ἐπειδὴ δὲ ὑπολήπτετο καὶ ἡγαπᾶτο ὑπὸ πάντων,

ἡ Κυρία δὲ Βαρβιλ δὲν εἶχε λόγους νὰ τῷ ἀπαγορεύσῃ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν οἰκίαν τῆς καὶ νὰ περιστείλῃ κλίσιν, ἥτις ἠδύνατο μίαν ἡμέραν νὰ ἐπικυρωθῇ, γινομένη νόμιμος. Ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ ἐνώσῃ μίαν ἡμέραν τὴν Ἑρνεστίνην μετὰ τοῦ Βερσέλ ἐστηρίζετο πρὸς τούτους καὶ εἰς τὸ ὅτι ὁ νέος ἦτο ἀπόλυτος κύριος τῆς περιουσίας του καὶ τῶν θελήσεών του, καὶ ἐξεφράσθη διὰ τρόπου θετικοῦ περὶ τῶν σχεδίων του, τῶν ὁποίων ἡ Κυρία δὲ Βαρβιλ, καθὼ γυνὴ φρόνιμος καὶ ἀγαθὴ, ἐνόμισε καθήκον τῆς νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν.

»Δὲν γνωρίζετε ἀκόμη τὸν κόσμον, ἀγαπητέ μοι Βερσέλ, τῷ ἔλεγεν ἐκείνη, καὶ θέλετε ἀπὸ τώρα νὰ δεθῆτε διὰ δεσμῶν, οἵτινες διαιροῦν καθ' ὅλην τὴν ζωὴν! Ὁ ἔρωσ τὸν ὑποῖον ἡ θυγάτηρ μου σὰς ἐμπνέει μᾶς τιμᾷ ἀναμφύβλως, ἀλλ' ἂν καὶ πτωχὴ, ποτὲ δὲν θὰ καταχρασθῶ τοῦ πόθου ἐνὸς νέου διὰ ν' ἀσφαλίσω εἰς τὴν κόρην μου ὑπαρξίν λαμπράν, τὴν ὁποίαν ἴσως ποτὲ μετανοήσετε διότι τῇ ἐδώκατε. Ἰπηρετήσατε τὴν πατρὶδα καὶ τὸν βασιλέα σας· σπουδάσατε τὸν κόσμον ὁποῖος εἶναι, ἀποκτήσατε πείραν, καὶ ἀφοῦ σταθμίσητε ἐπισαμένως τὰ αἰσθηματά σας, καὶ ταῦτα ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τοῦ λογικοῦ σας, ποσῶς δὲν θὰ ἐναντιωθῶ εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτον, τὸν ὁποῖον σκέψις βαθεῖα θέλει ὠρμάσει. Στάδιον τιμῆς ἀνόιγεται ἐνώπιόν σας, πρέπει νὰ βαδίσσητε μὲ βῆμα στερεόν. Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας σας θὰ σὰς ἐνθυμώμεθα καὶ συχνάκις θὰ ὁμιλῶμεν περὶ ὑμῶν· σὰς ἐπιτρέπω νὰ μᾶς γράφητε, καὶ ὅταν ἡ ἐκστρατεία τελειώσῃ, ἡ χεὶρ τῆς θυγατρὸς μου θὰ στεφανώσῃ τὴν σταθερότητά σας. Ὁ Βερσέλ ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς Κυρίας δὲ Βαρβιλ καὶ ὡμοτεν εἰς τὴν Ἑρνεστίνην ἔρωτα διαρκῆ ὅσον ἡ ζωὴ του.

Ἀνεχώρησε λοιπὸν εἰς Μέτζ ἐνθυμούμενος πάντοτε τὴν φιλάττην του Ἑρνεστίνην· ἐκεῖ δὲ ἔτυχε φιλοφρονεστάτης ὑποδεξιώσεως ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματός του· ἡ ὑποδεξίωσις αὕτη, κολακεύουσα τὴν φιλαυτίαν του τῷ ἀπέδωκε συγχρόνως καὶ τὴν ζωηράν καὶ ἐλευθεράν ἐκείνην εὐθυμίαν, ἥτις ἂν καὶ τῷ ἦτο φυσικὴ, ἡ ἀπομάκρυνσις ὅμως ἐκ τῆς Ἑρνεστίνης τὸν εἶχε κάμει νὰ τὴν χάσῃ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ταξιδίου. Μόλις ἐφθάσε καὶ ἀμέσως προσεκλήθη τὸ αὐτὸ ἑσπέρας εἰς γεῦμα στρατιωτικόν. Τὰ λαμπρὰ φαγητά, οἱ ἐκλεκτοὶ οἶνοι, ἡ ἐλευθερία ἐκείνη ἥτις προτίσταται πάντοτε εἰς τὰς συνανθροπίσεις τῶν στρατιωτικῶν, συνειθισμένων νὰ διατρέχωσι τοὺς αὐ-

τοὺς κινδύνους, ὅλα ταῦτα συνέτεινον εἰς τὸ νὰ ἀποδώσωσιν εἰς τὸν δεῖπνον ζωηροτάτην εὐθυμίαν. Κατὰ τὸ ἐπίδειπνον ἡ ἐλευθερία μετατρέπη ὀλίγον εἰς ἀκολασίαν· ὁ νοὺς τῶν συμποτῶν ἔθραζεν ὡς οἱ οἶνοι οἵτινες ἀφθόνως ἐχύνοντο. Συνώμοσαν νὰ μεθύσωσι τὸν νεοελθόντα, ὅστις ἐνόμιζε καθήκον του νὰ παραδέχεται εὐχαρίστως ὅτι οἱ συνάδελφοί του ἀπῆτουν παρ' αὐτοῦ.

Δυστυχῶς ὁ Βερσέλ δὲν εἶχεν ἀκόμη συνειθίσει εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ζωῆς· ταχέως ἔχασε μέρος τοῦ λογικοῦ του καὶ τοῦ ἔμεινε τόσον ὀλίγον ὥστε δὲν ἤξευρε τί ἔλεγεν ἢ τί ἔκαμνε, καὶ ἡ εὐθυμία του, ζωηρῶς διεγερθεῖσα ἐκ τῶν αἰσθημάτων τοῦ καμπανίτου, καὶ τῶν ἀστεϊσμῶν τῶν νέων συντρόφων του, ὑπερεπήδησε τὰ ὅρια τὰ ὁποῖα ἡ κοσμιότης ἀπῆτει.

Ἰπῆρχεν εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν καὶ ἀντικρὺ του γέρον τις ἀξιωματικὸς ὅστις ἂν καὶ ἐξηκοντούτης δὲν εἶχεν εἰσέτι ὑπερβῇ τὸν βαθμὸν τοῦ ὑπολοχαγοῦ· οὗτος ἦτο ὁ ἱππότης δε Μοντλούκ, γενναῖος, πλήρης τιμιότητος καὶ ἀπλότητος, ἀλλ' ἔτις ὀλίγον παρᾶξενος εἰς τὴν ἐνδυμασίαν του καὶ τοὺς τρόπους του. Ἡγαπᾶτο παρ' ὅλων τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματος εἰς τὸ ὁποῖον πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν εἶχεν εἰσέλθει, καὶ ἐσέβετο ὅφ' ὅλων, ἂν καὶ ἡ μετριωτάτη τύχη τὸν εἶχε κρατήσῃ εἰς κατώτερον βαθμὸν. Ὁ ἱππότης δε Μοντλούκ ἐμειδία μετ' ἀνεξικακίας εἰς ὅλους τοὺς λόγους τῶν νέων καὶ ἀπεκρίνετο μετ' ἀγαθότητος εἰς τοὺς ἀστεϊσμούς των, καθ' ὅσον δὲν ὑπερέβαινον τὰ ὅρια τῆς εὐσημοσύνης. Ἡ ἀπλότης τῶν τρόπων του ἥτις ὁμοίαζεν ὀλίγον πρὸς βαρβαρότητα προσέβαλλε τὴν τεταραγμένην φαντασίαν τοῦ νέου Βερσέλ, καὶ ἐνόμισεν ὅτι δύναται νὰ χλευάσῃ τὸν σεβάσμιον τοῦτον στρατιωτικόν, τοῦ ὁποῖου ἐλησμόνησε τὰ ἔτη καὶ δὲν γνωρίζει εἰσέτι τὰς ἀρετὰς· ὁ ἱππότης δε Μοντλούκ βλέπων νέον ἄγνωστον νὰ φέρῃται πρὸς αὐτὸν μετὰ τὸ ἐλεύθερον ἐκεῖνο καὶ ἀπρεπὲς ὕψος, καὶ ἐκπλαγείς, ἐξήτησε διὰ βλέμματος σοβαροῦ νὰ τὸν ἀνακαλέσῃ εἰς τὸ σέβας τὸ ὁποῖον τῷ ὠφείλετο, καὶ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς μέχρις ἐκείνης τῆς ἡμέρας εἶχε παραγνωρίσει. Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς Βερσέλ δὲν ἦτο πλέον εἰς ἑαυτόν· ὁ τρόπος τοῦ γέροντος Μοντλούκ ἀντὶ νὰ τοῦ φανῇ σεμνοπρεπῆς, τούναντίον τῷ ἐφάνη γελοῖος, καὶ ἤρχισε νὰ λέγῃ ὅτι ὁ γενναῖος καμπανίτης τῷ ἐνέπνεε. Καὶ ἐξέφερε μὲν τὴν ὄραν ἐκείνην εὐτράπελον τινὰ φράσιν δι' ἣν ἐσεμνύνετο, ἐμελλεν ὅμως νὰ τὴν πληρώσῃ πολὺ ἀκριβῶς τὴν ἐπαύριον.

Ἡ στιγμή τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἔφθασε, μεσονύκτιον ἐσήμανε καὶ ἕκαστος ἀξιοματικὸς ἀπεσύρθη εἰς τὰ ἴδια. Μόλις ὁ Βερσέλ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην καὶ ἐκοιμήθη διὰ τοῦ γλυκυτέρου καὶ βαθυτέρου ὕπνου ὡς ἄνθρωπος διανύσας εὐχαρίστως τὴν ἡμέραν.

Τὴν ἐπαύριον ἐξύπνησε πολὺ ἔνωρίς ἀλλὰ μὲ ἰδέας ὀλιγώτερον εὐχαρίστους παρὰ τὸ σὺνηθεῖς ἡ πρώτη σκέψις του ἦτο διὰ τὴν φιλάτην τοῦ Ἑρνεστίνης· μετενόησε πολὺ διότι παρεδόθη μακρὰν αὐτῆς, ἔστω καὶ πρὸς στιγμήν, εἰς εὐθυμίαν· προαίσθημα δέ τι τῷ ἔλεγεν ὅτι δὲν θὰ τὴν ἐπανιδῇ ἴσως πλέον. Ἀπείσπαι ἀναμνήσεις, κρυφία παραχῇ, ἀνησυχία μάταιαι, τῶν ὁποίων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὸ ἀντικείμενον, προσέβαλλον τὸ πνεῦμά του καὶ τὴν ψυχὴν του. Ὁ ὑπηρέτης του εἰσέρχεται ἐν τούτοις εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ τοῦ ἐγγχειρίζει ἐπιστολὴν ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς ὁποίας ἐνόησεν ὁ Βερσέλ ὅτι προήρχετο ἐκ τῆς κυρίας δὲ Βαρβίλ. Μὲ ὁποῖαν ὁρμὴν ἤνοιξε τὴν ἐπιστολὴν ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ τοῦ ἔγραφον περὶ τῆς Ἑρνεστίνης, ἴσως δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἰδίᾳ εἶχε προσθέσει ὀλίγας λέξεις εἰς τὴν ἐπιστολὴν τῆς μητρὸς της! Ἡ καρδιά του εἶναι πλήρης χαρᾶς καὶ πᾶσα ἰδέα λύπης ἐξηφανίσθη ἐκ τῆς φαντασίας του. Ἀνέγνωσε δὲ τὰ ἑξῆς:

» Συγχωρήσατέ μοι, ἀγαπητέ μοι Βερσέλ, δι' ὅ, τι μέχρι σήμερον διεφύλαττον μυστικὸν ἀπὸ σᾶς· βεβαίως ἦσο ἄξιος ὁλοκλήρου τῆς ἐμπιστοσύνης μας, ἀλλ' ἡ θέσις μας μοι ἐπέβαλλεν ὑποχρέωσιν διὰ τὴν ὁποῖαν ἡ καρδιά μου μετενόει. Ἐπίστευσας βεβαίως ὅτι ἤμην χήρα ἀρχαίου στρατιωτικοῦ, ἀλλ' ἠπατήθης· ὁ σύζυγός μου ζῇ ἀκόμη, εἶναι πλησίόν σας, εἶναι εἰς τὸ τάγμα σας. Σὲ παρακαλῶ Βερσέλ περιποιηθῇ τὸ κατὰ δύναμιν τὸν ἱππότην δὲ Μοντλούκ· εἶναι λίαν ἀξιότιμος ἄνθρωπος, εἶναι πρωτότυπον τῆς εἰλικρινείας καὶ χρηστότητος, εἶναι πᾶν ὅ, τι ἔχω ἀγαπητότερον εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ ἐὰν ὅλ' αὐτὰ τὰ αἶτια δὲν σὲ πείθουν νὰ τὸν ἀγαπήσῃς καὶ νὰ τὸν σέβεσαι, εἶναι τέλος ὁ πατὴρ τῆς Ἑρνεστίνης, τῆς φιλάτης σου Ἑρνεστίνης.

» Ἡ ἐκμυστήρευσις αὕτη σ' ἐκπλήττει, καὶ ἀπορεῖς βεβαίως πῶς δὲν φέρω τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου μου. Τὸ ὄνομα ἐκεῖνο εἶναι ἔντιμον, καὶ ἀπέχομεν τοῦ νὰ τὸ φέρωμεν ἐνόσω ἡ σκληρὰ τύχη δὲν μᾶς τὸ συγχωρεῖ· ἀναρίθμητοι δυστυχίαι μ' ἔκαμαν νὰ χάσω τὴν ὀλίγην περιουσίαν, ἣν ὁ πατήρ μου μ' ἀφῆκεν. Ὁ ἱππότης δὲ Μοντλούκ εἶναι

ὁ ἔσχατος γόνος τῆς οἰκογενείας του καὶ δὲν κατέχει σχεδὸν τίποτε, ἀλλ' ἔχει τὴν εὐγενῆ ἐκείνην ὑπερφηάνειαν, ἥτις ἀρμόζει εἰς τὴν καταγωγὴν του, πάσχει ἐκ τῆς δυστυχίας μου, ἀλλὰ δὲν θέλει καὶ νὰ ἐρυθριάῃ εἰς τὸν μάταιον τοῦτον κόσμον, ὅπου ἡ πτωχία θεωρεῖται σχεδὸν ἀτιμία. Μετὰ τινα καιρὸν, ἴσως μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ σκληρὰ αὕτη κατάστασις ἐλλείψει, καὶ τότε θὰ ἐπαναλάβωμεν τὸ ὄνομά μας καὶ τὰ δικαιώματά μας. Ἀλλ' ἕως τότε ἡ Ἑρνεστίνη καὶ ἐγὼ ὀφείλομεν νὰ ζήσωμεν εἰς τὴν ἀφάνειαν, ἥτις ἀρμόζει εἰς τὴν δυστυχίαν.

» Ἀγάπα λοιπὸν τὸν Κ. δὲ Μοντλούκ καὶ σεβάσθητι αὐτὸν ὡς πατέρα. Γέρον, ἔχει ἀνάγκην σεβασμοῦ· πτωχὸς, ἴσως εἶναι ὀλίγον παρὰ ζένος. Πρόσεχε πρὸ πάντων μήπως ἐννοήσῃ ὅτι γινώσκεις τὸ μυστικόν του, διότι ποτὲ δὲν θὰ τὸ συγχωρήσῃ οὔτε εἰς τὴν κόρην του οὔτε εἰς ἐμέ. Δὲν ἤθελον ποτὲ τὸ ἐκμυστηρευθῇ, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σου δὲν ἠδυνήθην ν' ἀρνηθῶ εἰς τὴν Ἑρνεστίνην κλινοῦσαν, τὴν παρηγορίαν τοῦ νὰ ἐμπιστευθῶ τὸν πατέρα της εἰς τὰς φροντίδας τοῦ καλλιτέρου μου φίλου.»

Κάτωθεν δὲ τῆς ἐπιστολῆς τῆς μητρὸς της, ἡ Ἑρνεστίνη εἶχε γράψῃ τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις:

» Θὰ πιστεύσω τὸν ἔρωτα τοῦ Βερσέλ εἰς τὸ σέβας τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ πρὸς τὸν πατέρα μου.» Εἶναι δύσκολον, νομίζω νὰ περιγράψω τὴν ἐντύπωσιν ἣν ἐπροξένησεν εἰς τὸν νέον Βερσέλ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη. Ἡρυθρίασε, ἐταράχθη, ἐσυγκινήθη ὑπὸ ἐλέγχων συνειδήσεως τῶν ὁποίων ἡ αἰτία τοῦ ἦτο εἰσέτι ἄγνωστος. Πῶς! ὁ γέρον αὐτὸς ἀξιοματικὸς τὸν ὁποῖον χθὲς ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς μέθης τοῦ μετεχειρίσθη μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὁ σεβάσμιος ἐκεῖνος ἄνθρωπος εἶναι λοιπὸν ὁ πατὴρ τῆς Ἑρνεστίνης! Ἀνεπαισθήτως ἡ μνήμη του ἐξεγείρεται, ἐνθυμήθη τέλος τοὺς ἀστεϊσμούς εἰς τοὺς ὁποίους ὑπέπεσε, καὶ ἠσθάνθη πόσον ἦσαν ἀπρεπεῖς ἐξερχόμενοι ἐκ στόματος νέου πρὸς γέροντα ἀξιοσεβάστον καὶ δυστυχῇ. Ἀνεγνώρισε τὰ σφάλματά του καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ τὰ ἐπανορθώσῃ, ὅτε αἰφνης ἐκτύπησεν ἡ θύρα καὶ ὁ ὑπηρέτης του εἰσῆλθεν ἀναγγέλλων τὸν ἱππότην δὲ Μοντλούκ.

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο, εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἐπίσκεψιν ὁ Βερσέλ ἔμεινε πρὸς στιγμήν ἀπολιθωμένος· ἐσκέπτετο νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὸν ἱππότην δὲ Μοντλούκ, οὗτος ὅμως δὲν τοῦ ἔδωκε καιρὸν, ἀλλὰ καθίσας ἐλευθέρως, τὸν ἐθεώρει κατὰ πρόσωπον μὲ ὕψος σεμνοπρεπεῖς.

καὶ ὀφθαλμοὺς πλήρης σοβαρότητος. Μετὰ τινα δὲ στιγμήν ἐμφαντικῶς σιωπῶν, ὁ γέρον Μοντλουκ ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπε μετὰ πολλῆς ἀταραξίας καὶ ἀξιοπρεπείας· » Κύριε δὲ Βερσέλ, πεντήκοντα ἔτη εἰμαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἐπολέμησα ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ βασιλέως μου, καὶ ἔλαβον πολλὰς ἐντίμους πληγὰς. Ἐάν ἡ τύχη δὲν μὲ διέκρινε εἰς τὴν πληθύν καὶ μ' ἀφίνει ν' ἀποθάνω εἰς ἀφανῆ βαθμὸν, ἡ τιμὴ ὅμως μὲ συνοδεύει μέχρι τῶν χειλέων τοῦ τάφου. Ἡ τιμὴ αὐτῇ, Κύριε δὲ Βερσέλ, ὑπῆρξε πάντοτε ὁδηγός μου εἰς τὸ μικρὸν καὶ ἐπίπονον στάδιόν μου, εἶναι τὸ μόνον ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον μοὶ μένει καὶ μὲ παρηγορεῖ διὰ τὰς ἀναριθμήτους στερήσεις τὰς ὁποίας ἡ τύχη μοὶ ἐπέφερεν. Ἐντούτοις Κύριε ἀντὶ τοῦ σεβασμοῦ τὸν ὁποῖον αἱ λευκαὶ μου τρίχες ἔπρεπε νὰ σᾶς ἐμπνεύσωσι, σεῖς ὁ εἰκοσαστής ἐξεφέρατε ἀστείμους ὑβριστικούς ἐναντίον ἀνθρώπου!.

— Ἄχ! Κύριε!... — Μὴ μὲ διακόπτετε, σᾶς παρακαλῶ. Ἡ ὁμιλία αὕτη ἴσως σᾶς φαίνεται ἐκτεταμένη, ἰδοὺ λοιπὸν τὴν συντέμνω. Μὲ ὑβρίσατε, Κύριε δὲ Βερσέλ, καὶ ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω ἱκανοποιήσιν. — Σεῖς, ὦ Θεέ μου! — Μάλιστα ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρον ἀξιωματικὸς μὲ τὴν αὐτὴν ψυχρότητα· ἐνομίσατε, Κύριε, ὅτι προσβάλλετε γέροντα ἀδύνατον καὶ ἄνευ ὑπερασπίσεως; ἡπατήθητε μεγάλως. Ἡ τιμὴ ποτὲ δὲν εἶναι ἀδύνατος, εὐρίσκει πάντοτε μέσον ν' ἀπωθῇ τὴν ὕβριν καὶ νὰ καθίσταται σεβαστὴ· ἡξεύρει νὰ ἐκμηδενίσῃ ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ἐφ' οἷς ἡ νεότης ἐπαίρεται. Δὲν σᾶς προτείνω ποσῶς νὰ κτυπηθῶμεν διὰ τοῦ ξίφους, διότι δὲν θὰ στέρξητε· δὲν θὰ θελήσετε βεβαίως ν' ἀγωνισθῆτε κατὰ τὴν ῥώμην καὶ τὴν ἐπιδεξιότητα μετὰ γέροντος τοῦ ὁποίου ἡ μὲν χεὶρ δὲν εἶναι στερεὰ, ἡ δὲ ὄρασις εἶναι ἀδύνατος ἐκ τῆς προγενηκυίας ἡλικίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰμαι ὁ κύριος τῶν ὄρων καὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ ὅπλου, θὰ ρίψωμεν τοὺς κύβους, κύριε Βερσέλ, θὰ πυροβολήσωμεν, καὶ ὁ εὐτυχέστερος θὰ διασκορπίσῃ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ἄλλου. — Νὰ σᾶς διασκορπίσω τὸν ἐγκέφαλον! Ἐγὼ! ὦ μυριάκις προτιμότερον ν' ἀποθάνω, ἀνέκραξεν ὁ Βερσέλ ἐκτὸς ἑαυτοῦ καὶ περιπατῶν εἰς τὴν αἵθουσαν μὲ ζωηράν συγκίνησιν. — Κάμνετε κακὰ νὰ φεῖδεσθε τῆς ζωῆς μου, εἶπεν ὑπερηφάνως ὁ γέρον. Ἐγὼ, ἐάν ἡ τύχη βοηθήσῃ, δὲν θὰ φρεσθῶ ποσῶς τῆς ἰδικῆς σας. Χαίρετε Κύριε Βερσέλ, καλὴν ἀντάμωσιν, ἀπόψε εἰς τὰς ὀκτὼ εἰς τὸ προτείχιμα. Λάβετε καὶ ἓνα μάρτυρα.

Εἰπὼν ταῦτα ὁ ἱππότης δὲ Μοντλουκ ἐξῆλθε καὶ ἔκλεισεν ἀποτόμως τὴν θύραν, ἀφήσας τὸν δυστυχῆ Βερσέλ εἰς οἰκτροτάτην κατάστασιν. Ὅποια ἀρχή! μὲ ποῖον μέλλει νὰ κτυπηθῇ; μετ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον ὤφειλε νὰ σέβηται καὶ ν' ἀγαπᾷ, μεθ' ἐνὸς γέροντος, τέλος μετὰ τοῦ πατρὸς τοῦ ἀγαπατερέου του ὄντος εἰς τοῦτον τὸν κόσμον!

« Ὅχι, ὅχι, εἶπε, δὲν θὰ δεχθῶ ποτὲ τὴν μονομαχίαν ταύτην, δὲν δύναμαι, δὲν πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ τὴν δεχθῶ. . . Ὅμως τί θὰ ὑποθέσουν περὶ ἐμοῦ; τί θὰ εἴπουν οἱ συναδελφοί μου; τί θὰ εἴπῃ ὁ Κ. δὲ Μοντλουκ, Θεέ μου! τί νὰ κάμω; » Ἡ ἀπειρία τοῦ Βερσέλ καθίσα ἔτι δυσκολωτέραν τὴν θέσιν του. Καὶ ἄλλοτε μὲν ἤθελε νὰ ὑπάγῃ νὰ εὗρῃ τὸν Κ. δὲ Μοντλουκ νὰ τῷ ὁμολογήσῃ παρῆρσιν τὸ σφάλμα του, νὰ τοῦ ζητήσῃ συγχώρησιν καὶ νὰ τῷ δώσῃ οἰανδήποτε ἄλλην ἱκανοποίησιν, ἐκτὸς τῆς ὀλεθρίας ἐκείνης. . .

Ἀλλ' ὅχι, εἶναι πολὺ ἀργά· ὁ ἱππότης δὲ Μοντλουκ τὸν προσεκάλεσεν εἰς μονομαχίαν καθ' ἣν αἱ δυνάμεις εἶναι ἴσαι ἐκατέρωθεν, διότι ἡ ἐκβασίς αὐτῆς ἐναπόκειται εἰς τὴν τύχην. Ἡ συγγνώμη θὰ φανῇ ὡς ὑπαγορευθεῖσα ὑπὸ τοῦ φόβου· ὁ δὲ Βερσέλ θὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνάνδρος ὑπὸ τῶν συναδέλφων του, καὶ ἡ ἰδέα αὕτη τὸν ἔκαμε ν' ἀνατριχιάζῃ.

« Καλὰ λοιπόν! ἂς ἦναι, δέχομαι τὴν μονομαχίαν! μάλιστα τὴν δέχομαι μὲ ὅλους τοὺς ὄρους του. Ὁ Θεὸς ἂς μοὶ ἦναι μάρτυς ὅτι ὁ φόβος τοῦ θανάτου δὲν ἐπιρρέαζει ποσῶς τὰς σκληρὰς ἀεθαιότητας ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐταράχθην, καὶ ὁ μύθος. . . » Ἐκαμε δὲ ἐκείνην τὴν στιγμήν γενναίαν ἀπόφασιν ἥτις καθυστάσας τὴν ταραχὴν τῆς ψυχῆς του.

Ἀλλὰ νέαι σκέψεις τὸν βυθίζουσαν πάλιν παρעυθὺς εἰς νέας στενοχωρίας. Τί θὰ εἴπῃ ἡ Ἑρνεστίνη ὅταν μάθῃ ὅτι ὁ ἐραστὴς τῆς ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς; πόσα δάκρυα θὰ χύσῃ! πόσον θὰ τῇ φανῶ ἔνοχος! θὰ μάθῃ ἴσως ποτὲ τί συμβαίνει εἰς τὴν καρδίαν μου; θὰ γνωρίσῃ τὴν ἀμετάβλητον ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισα; ἀντὶ νὰ ἔχω πρὸς τὸν Κ. δὲ Μοντλουκ τὰς ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ὑπαγορευομένας μοι φροντίδας καὶ περιποιήσεις, εἰμαι ἐγὼ ὅστις ἔλαβον τὴν ἀναίδειαν νὰ τὸν ὑβρίσω δημοσίᾳ! Ἄχ! δυστυχῆ Βερσέλ! Ἐάν ἀποθάνῃς ἡ καταφρόνησις καὶ τὸ μῖσος τῆς Ἑρνεστίνης θὰ σὲ παρακολουθήσωσιν εἰς τὸν τάφον! δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν ἰδέαν αὐτήν. » Ἐσκέφθη νὰ γράψῃ ἀμέσως πρὸς τὴν Κυρίαν δὲ Μοντλουκ

καὶ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ ἐκ προοιμίων περὶ ὅλων τῶν λεπτομερειῶν τούτου τοῦ συμβεβηκότος. « Ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον, ἔλεγε, θ' ἀναγνώστῃ τὴν ἐπιστολήν μου εἰς τὴν Ἑρνεστίνην. Ἡ Ἑρνεστίνη θὰ μὲ κλαύσῃ καὶ δὲν θὰ μὲ καταφρονήσῃ. . . Ἀλλὰ διατί νὰ τὰς εἰδοποιήσω προηγουμένως περὶ δυστυχήματος τὸ ὁποῖον θὰ μάθουν πολὺ ἀργά; διατί νὰ φέρω τὴν ἀπελπισίαν προτύτερα εἰς καρδίαν τὴν ὁποίαν ἀγαπῶ; »

Ἐν τούτοις ἐπλησίασαν εἰς τὸ γραφεῖόν του, καὶ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΝ

ΚΑΙ ΤΑ ΕΝ ΑΥΤῳ ΒΕΣΧΑΤΩΣ ΑΝΕΥΡΕΘΕΝΤΑ
ΔΥΟ ΛΙΘΑΜΑΤΑ.

Οἱ ἀπὸ τοῦ Πειραιῶς ἀναρχόμενοι εἰς Ἀθήνας τὸ πρῶτον ἀντικείμενον ἃ ἀπαντῶσι καθ' ὁδὸν εἶναι τὸ παρὰ τὴν νέαν εἴσοδον τῆς πόλεως ἀνασκαπτόμενον ἀρχαῖον νεκροταφεῖον. Ἡ πρώτη νύξις τῆς ὑπάρξεως τάφων ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ ἐδόθη πρὸ πέντε περὶπου ἐτῶν, ὅτε πρὸς διαχάραξιν τῆς νέας εἰσόδου καὶ πρὸς ἰσοπέδωσιν τῆς ὁδοῦ ἀνεσκάφη μέρος τοῦ γηλόφου τούτου. Οἱ ἐργαζόμενοι τότε ὁδοποιοὶ ἀνεκάλυψαν τυχαίως δύο ἐπιτυμβίους λίθους εἰς τὸν ἓνα τῶν ὁποίων παρίστατο ἐν ἀναγλύφῳ ὀπλίτης μαχόμενος, εἰς δὲ τὸν ἕτερον γυνὴ ἀποχαιρετῶσα τοὺς συγγενεῖς αὐτῆς. Ἡ εἰκὼν τοῦ πρώτου ἐδημοσιεύθη πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐφημερίδι, ἀμφότεροι δὲ οἱ λίθοι οὗτοι κατετέθησαν ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Θεσίου. Ἐκτοτε ἐφαίνετο βεβαίᾳ ἡ ὑπαρξίς καὶ ἄλλων τάφων, καὶ πᾶς τις ἠλπίζεν ὅτι ὁ γήλοφος ἐκεῖνος θὰ ἀνεσκάπτετο ὅσον τάχιον, ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα ἐφυτεύθησαν ἐπ' αὐτοῦ κυπάρισσοι καὶ ἄλλα δενδρύλια πρὸς λύπην μεγάλην τῶν φίλων τῆς τέχνης. Ἡ τύχη ὅμως ἐφάνη μᾶλλον φιλόρχαιος τῶν τότε διεπόντων τὰς ἀνασκαφάς, διότι αὕτη πρὸ δύο περὶπου ἐτῶν ἔφερε τὴν δίκελλαν τοῦ γεωργοῦ ἄνω τῆς

ἑκάμῃ τὴν διαθήκην του διὰ τῆς ὁποίας ἄφηνεν ὅλην του τὴν περιουσίαν εἰς τὴν Κυρίαν δε Μοντλουὰ καὶ τὴν Ἑρνεστίνην. Ἀφοῦ δὲ τὴν ὑπέγραψε καὶ τὴν ἐσφράγισεν ἐξῆλθε τοῦ δωματίου του διὰ νὰ διασκεδάσῃ ὀλίγον τὴν ἀπελπισίαν, ἥτις τὸν κατεῖχε· διέτρεξε λιγὸν τὰς ὁδοὺς τοῦ Μετῆ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῦ πηγαίνει, τόσον μᾶλλον δυστυχὴς καθ' ὅσον δὲν εἶχεν οὐδένα φίλον εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ἐκμυστηρευθῇ τὴν λύπην του.

(ἀκολουθεῖ).

Τοξότης

ἀκάνθου τῆς ἐπικοσμώσεως τὴν ὑψηλοτέραν στήλην τοῦ νεκροταφείου τούτου, καὶ ἐπομένως ἐκπνίσθη τέως καὶ ἡ περιέργεια τῶν ἡμετέρων. Ἐν τῇ Χρυσάλλιδι ἐγένετο πολλάκις λόγος περὶ τῶν ἀνακαλυφθέντων ἐνταῦθα τάφων, καὶ ἐν τινι τῶν φυλλαδίων αὐτῆς ἐδημοσιεύσαμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ὠραίου ἀναγλύφου τοῦ παριστώτος ἓνα τῶν ἐν Κορίνθῳ πέντε ἱππέων, ὡς μαρτυρεῖ ἡ ἐπὶ τῆς βάσεως ἀναγινωσκόμενη ἐπιγραφή. Ἡδὴ δὲ δημοσιεύομεν τὸ ἱχνογράφημα δύο τελευταίων ἀνακαλυφθέντων ἀγαλμάτων, ἐχόντων μέγεθος τὸ ἥμισυ τοῦ φυσικοῦ, καὶ ὧν τὸ μὲν παριστᾷ Σειρήνα φέρου-

σαν ὑπὸ μάλης χελώνην, τὸ δὲ ἄνδρα ὀκλάζοντα εἰς τὸ γόνυ καὶ ὠσανεὶ σύροντα βέλος ἀπὸ τῆς φαρέτρας. Ἡ θέσις τοῦ σώματος τοῦ τελευταίου τούτου εἶναι, ὡς καὶ ἐν τῷ ἱχνογράφηματι φαίνεται, λίαν ἄνετος, τὰ καθέκαστα ὅμως εἰσὶν ἀμελέστατα ἐξεργασμένα, καὶ καθόλου αἱ πτυχαὶ ἀτεχνῶς διεσκευασμένα. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ εἶναι λίαν περίεργος καὶ νομίζομεν ὅτι οὐδαμοῦ ἀπαντᾷται ὁμοίος τούτου. Ὁ τοξότης οὗτος, καὶ ἃς καλέσωμεν αὐτὸν τοξότην ἀπὸ τοῦδε διότι τοιαύτη εἶναι ἡ πιθωνώτερά εἰκασία, φέρει ἀντὶ πάσης ἀναβολῆς σύντομον χιτώνιον, στενὰς ἔχον χειρίδας, καὶ συγκρατούμε-